

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság 2014. évi közhasznú tevékenysége – tartalmi összefoglaló

1. A pénzügyi helyzet áttekintése

A MAB 2014-ben is eredményesen működött, s a jogszabályokban rögzített feladatait elvégezte. A feladatellátás pénzügyi fedezete részben a központi költségvetési támogatás, részben a MAB saját bevétele volt. A központi **költségvetési támogatás és a saját bevételek aránya 70-30%** volt (2013-ban 64-36%).

A MAB 2014. évi központi költségvetési támogatása **155 millió Ft** volt, ez az előző évivel azonos összeg. A 2012-es mélypont (61,9 millió Ft) után a központi támogatás mértéke konszolidálódni látszik, amiben kétségtelenül annak is szerepe van, hogy az ENQA tagság megújítása miatti 2013-as nemzetközi külső értékelés a MAB finanszírozását nem kielégítőnek ítélte. Az utóbbi két év támogatási összege, valamint a vonatkozó miniszteri rendeletben megemelt MAB véleményezési díjak nyomán a MAB – a korábbi évek jelentős veszteségei után – 2013-ban és 2014-ben is nyereségesen tudott működni, s így ismét némi tartalékot tudott képezni. Tegyük mindjárt hozzá, hogy e tartalékra a mindenkori következő pénzügyi év első felében nagy szükség van, mert a támogatás első részlete rendszerint csak kora nyáron érkezik a MAB számlájára.

A MAB 2014. évi működésének tartalmi részleteiről a MAB elnökének valamint főtitkárának vonatkozó éves beszámolóit tudósítanak, melyeket évkönyvünkben nyomtatva és honlapunkon elérhetően is publikáltunk. A jelen összefoglaló a MAB 2014. évi működésének néhány lényeges elemét emeli ki.

2. A szakmai tevékenység áttekintése

A MAB szakmai tevékenységének számszerű adatait az alábbi táblázat összegzi (a 2014-ben lezárt ügyek száma). Szakmai tevékenységünk sokoldalúságáról és méretéről a www.mab.hu honlap, valamint a <http://tir.mab.hu> adatbázis részletes tájékoztatást tartalmaz.

Tevékenység és határozat típusa	2014
Felsőoktatási szakképzés indítás	4
Alapszak létesítés	4
Mesterszak létesítés	21
Alapszak indítás	39
Mesterszak indítás	76
Szakmonitorozás (alap- és mesterszakok)	6
Felsőoktatási intézmény létesítés	1
Doktori iskola működés és létesítés	98
Egyetemi tanári pályázat	138
3. körös intézményakkreditáció (int+karok száma)	37
Párhuzamos programakkreditáció	37
Felülvizsgálati ügyek	17
Összesen	479

A MAB 2014-ben is végezte további szakmai tevékenységeit:

- állásfoglalások bizottsági előkészítése, meghozatala és kiadmányozása,
- különböző jogszabálytervezetek véleményezése,
- akkreditációs követelmények és eljárások karbantartása,
- a MAB honlapjának fenntartása, frissítése
- MAB adatbázis (Titkársági Információs Rendszer, TIR) fejlesztése, működtetése,
- rendszeres és időszaki kiadványok megjelentetése,

- érdeklődésekre válasz, információszolgáltatás
- nemzetközi kapcsolatok (benne ENQA, CEENQA és INQAAE)
- titkársági adminisztratív és döntés-előkészítési tevékenység.

2014-ben 14 felsőoktatási intézmény **intézményakkreditációs** eljárását zártuk le. Négy egyházi intézmény akkreditációs jelentése 2015-ben kerül a MAB plénum elé. A **párhuzamos programakkreditáció** tekintetében folytattuk az orvos, fogorvos, gyógyszerész, egészségügyi és sporttudományi képzési területek szakjainak értékelését. Az önértékelések feldolgozása után megtörténtek a helyszíni látogatások, az egyes látogató bizottságok megírták értékelő jelentéseiket. Az orvos, fogorvos, gyógyszerész és sporttudományi képzésekről szóló jelentéseket a MAB Orvostudományi bizottsága, majd a MAB plénuma megtárgyalta, s ezekről akkreditációs határozatot hozott. A **37** értékelt szak közül **egy alapképzést** a MAB **nem akkreditált**, további **28** esetben látott szükségesnek időközi, **monitor-vizsgálatot** a következő 3 éven belül. Az egészségügyi képzésekről szóló jelentés 2015-ben kerül tárgyalásra.

2014-ben korábbi MAB előírások okán **6** alap-, illetve mesterszak **nyomonkövetési** (monitor) vizsgálatára került sor. Ezek közül **1 alapszak és 1 mesterszak** esetében a MAB nem támogató határozatot hozott, azaz **a képzés folytatását ezeken a szakokon minőségi problémák miatt nem támogatja**. Erről értesítettük az *Oktatási Hivatalt*, javasolva a szükséges intézkedések megtételét.

A MAB **Felülvizsgálati bizottsága** (FvB) 15 egyetemi tanári fellebbezési ügyben hozott döntést, ebből **3 esetben támogatólag** foglalt állást. Az FvB továbbá 2 alapszak működési (ex-post) akkreditációjára vonatkozó fellebbezést tárgyalta, az egyik esetében **támogatólag** foglalt állást.

A 2014. év igen jelentős további munkája a **doktori iskolák és törzstagjaik akkreditációs vizsgálata** volt. A 2013-as előzetes értékelések után most már akkreditációs határozatokat hozott a MAB. Külső bírálók írásos értékelése alapján az illetékes szakbizottságok tárgyalta az iskolák és törzstagjaik megfelelőségét, s javaslatot tettek a Doktori Kollégium, az pedig a MAB plénuma számára. 2014. decemberében mindösszesen **95 doktori iskoláról és 1160 törzstagról** született határozat, **9 DI-t a MAB nem akkreditált**, további működésüket nem támogatja. 45 doktori iskola és mintegy 600 törzstag akkreditációs értékelésének lezárására a 2015. január 30-i plénumülésen került sor.

A **gazdaságtudományi képzések** 2014-ben indult **párhuzamos programakkreditációs vizsgálatának** előkészítése nem kis tartalmi, koordinációs és logisztikai feladatot jelentett – és jelent 2015-ben is – a testület és a titkárság számára. Az érintett intézmények képviselőinek szeptemberben felkészítő értekezletet tartottunk, a mintegy 200 képzés önértékeléseit december közepére kértük benyújtani, nyomtatásban és a TIR adatbázisba feltöltve. A helyszíni látogatásokra és az értékelő jelentések elkészítésére, akkreditációs határozatokra 2015-ben kerül sor. A vizsgálathoz eddig 67 szakértőt kértünk fel látogató bizottsági tagnak.

A MAB feladatellátása a hatályos jogszabályok és a MAB SZMSZ szerint, a **teljes nyilvánosság** biztosítása mellett zajlik. Honlapunkon rendszeresen frissített tájékoztatást adunk a MAB tevékenységéről. Számos más információ mellett közzé tesszük az egyes ügýtípusokra vonatkozó bírálati szempontokat, a beadványok összeállítását segítő útmutatókat, a szakbizottságok és a plénum ülés időpontját, utóbbi napirendjét is. A MAB határozatai ugyancsak nyilvánosak, a honlapról, illetve a TIR adatbázisban elérhetők. A MAB tevékenységét a felsőoktatásban érdekelt intézmények, szervezetek, személyek jól ismerik.

A MAB **nemzetközi szerepvállalása** (ENQA, CEE Network, tisztségek, szakértői megbízások, projektek, konferenciák) 2014-ben is döntő mértékben az adott nemzetközi illetve külföldi szervezetek segítségével, finanszírozási részvételével volt lehetséges. A MAB **Nemzetközi Tanácsadó Testületének ülését** 2014-ben is megrendeztük.

3. A feladatok és feltételek egyensúlyának kérdése

- a) A MAB **munkaterhelése** 2014-ben is igen jelentős volt, a feladatellátás személyi háttere azonban 2013-hoz képest valamelyest javult. A 2013-ban távozott testületi tagok helyére három új MAB tag lett kinevezve 2014. február 1-től, s a Testület létszáma az Nftv. módosítása nyomán két fő kinevezésével 20 főre bővült október közepétől. Szeptember 1-től a titkárságra is felvettünk egy új, fiatal kolléganőt. Az ellátandó ügyek száma azonban csak a felsőoktatási szakképzések indítását illetően csökkent, más ügýtípusokban emelkedett. Különösen a doktori iskolák akkreditációja és a gazdaságtudományi képzések most megindított, *minden eddiginél kiterjedtebb* akkreditációs eljárása növelték a munkaterhelést (részletesebben lásd feljebb). A Titkárság így továbbra is működőképessége határán áll helyt, a kollégák többsége jelentős túlmunkát végez. Meg kell még említeni azt is, hogy egyre nehezebb külső szakértőket megnyerni a MAB számára végzendő véleményezési, látogató bizottsági munkára.
- b) A korábbi évek beszámolóiban említett **egyensúlyhiány** a feladatok és feltételek között tehát továbbra is fennáll, az ebből eredő, a MAB munkájának minőségére, működőképességére vonatkozó veszélyekkel együtt.
- c) A **költségvetési támogatás rendelkezésre bocsátásának időzítése** tekintetében a minden korábbit alulmúló 2013. év után (amikor a támogatás első részletét augusztus 5-én, a fizetéseképtelenség határán kaptuk meg) 2014 valamelyes javulást hozott, a támogatás első részlete június 13-án érkezett számlánkra. Ez persze még mindig távol van a biztonságos működéshez megfelelőnek tekinthető március-áprilisi időponttól, de bízunk benne, hogy 2015-ben tovább javul a helyzet e tekintetben, s korábban érkezik meg a támogatás első részlete. A MAB fenntartható működése szempontjából rendkívül fontos a központi finanszírozás kellő időbeni rendelkezésre bocsátása. Az elmúlt években megvalósult gyakorlat, egyes részletek késleltetett, a következő naptári-pénzügyi évben való rendelkezésre bocsátása nem ad biztos alapot a MAB gazdálkodásához.

4. A MAB 2014. évi gazdálkodásának eredményei

A kimutatás szerint 2014-ben a MAB pénzügyi eredménye **6,8 millió Ft nyereség** volt. Ez örvendetes, különösen az előző évek veszteségeihez viszonyítva (2011-ben 39 millió, 2012-ben 68 millió Ft), noha jelentősen elmarad a 2013. évi – sajátos körülményeknek és az FSZ képzések véleményezésével kapcsolatos jelentős egyszeri bevételnek köszönhető – 56,4 millió Ft nyereségtől. E vonatkozásban fontos fejlemény, hogy a MAB pénzügyi helyzetét a 2014/15-ös nemzetközi monitor vizsgálat rendben lévőnek találta.

2014-ben a MAB által fizetett **szakértői tiszteletdíjak** a korábbi évekhez képest nem emelkedtek. A **titkárság** dolgozóinak illetménye 2014-ben változatlan szinten maradt. A titkárságon a 2014. december 31-i állapot szerint 17 fő dolgozik, a teljes munkaidőre vetített létszám 14,75 fő.

Összefoglalóan megállapíthatjuk, hogy a MAB a 2012-es mélypont után remélhetően nem csak átmenetileg javuló finanszírozási keretek között, odaadó, lelkiismeretes munkával töltött, **szakmailag és pénzügyileg is eredményes évet zárt 2014-ben.**

Budapest, 2015. március 31.

Balázs Ervin
a MAB elnöke